

Halálsoron (1999)

A *Halálsoron* egy kifejezetten jelentős produkció, nem csupán azért, mert ez Tom Hanks legizgalmasabb alakítása, vagy, mert egy Stephen King-adaptáció. Még csak nem is a kiváló és briliáns rendező, Frank Darabont miatt, hanem mert egy örök dilemmát boncolgat. A halálbüntetést különbözőképpen közelítették meg az utóbbi fél évszázadban. Az Európai Unió napjainkra teljes mértékben kiiktatta a jogrendszerből, viszont a harmadik világ egy jelentős része más-más módszerekkel alkalmazza. Azt gondolná az ember, hogy a kivégzés kizárólag diktatórikus elem, és ahol az életfogytiglan az állampolgárt érő legsúlyosabb szankció, ott bizony a demokrácia a hivatalos államforma. Pedig létezik átmenet. A szabadság hazájában, a népuralom egyik fellegvárában a mai napig nem törölték el a halálbüntetést. Ez az ország nem más, mint az Amerikai Egyesült Államok. Éppen ezért a legtöbb amerikai filmben – ha egy pillanatra is – megjelenik a fizikai fegyelmezés ezen archaikus módja, szerzők és rendezők reflektálnak a jelenségre, és az értelmiségiek körében is vita tárgya, hogy a 21. században van-e helye az állam által előírt „legális retorziónak”.

A diskusszió miatt olyan mesterművek láttak napvilágot, mint a *Ments meg uram*, a *Tizenkét dühös ember*, a *Táncos a sötétben* és a Stephen King tollából származó *Halálsoron*. Frank Darabont ízlésesen nyúlt a témához és az író művéhez. Darabont azon rendező, aki King érzékibb darabjaiból készített filmeket, így mondhatni, hogy az író egyik emocionális vetülete, alkotói lelkiismerete. A *Halálsoron* bármennyire is misztikus, egy valós képet ad az amerikai életről, a nyugati világnak arról a szegmenséről, ahol bármi megtörténhet. Nem hiába tartozik az esethez egy szélsőséges gyilkossági eset és egy minden ízében jámbor elítélt. Mondhatni az angyal és az ördög kettősége jelenik meg, olykor kirívóan, néha bújtatottan, és ez a kontraszt nemcsak a vélt bűnözők, hanem a fegyencek között is felbukkan.

A *Halálsoron* mintha a tisztító tűz imitációja lenne, ahol a megbocsátás, az utolsó kenet, az önvallomás, a megvallás egy hajszálnyira van az érintett egyéntől. Az utolsó hetek, napok és végül órák egy megfagyott tér-idő helyzetet eredményeznek, viszont az utolsó vacsora, az ember maradék lépései és a kivégző eszközök mindig felélesztik a kontinuitást, hogy voltaképpen a valóság az elkerülhetetlen végzet. A film kisebb fordulatai feszültséget generálnak, melyek elsősorban a befogadót rántják a mélybe, azonban a cselekményre nagyobb hatást nem gyakorolnak, ami az amerikai joggyakorlat feszessége és a karakterek determináltsága miatt lehet.

Stephen King és Frank Darabont közös remekműve nem didaktikusan férkőzik a problémához, viszont megtörténik az állásfoglalás egy „áldozati bárányon” keresztül. Olyan egyéniséget sikerült létrehozni, akiről visszapattan az igazságtalanság, és akinek rendeltetése és megbüntetése hiábavaló. A *Halálsoron* egy megható, megrázó és megdöbbenítő történet, szembenézés a halállal, valamint a bűnöst és a büntelent felemészítő gépezettel.